

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

MAIN PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF FOREIGN TRADE IN UKRAINE

У статті розглянуто тенденції розвитку зовнішньої торгівлі України. Розкрито основні проблеми у сфері міжнародної торгівлі, визначено її вплив на розвиток вітчизняної економіки та інтеграцію до європейської спільноти. Надано характеристику основних напрямів подолання проблем зовнішньої торгівлі України та перспектив подальшого розвитку. Подано порівняння особливостей зовнішньоторговельної політики України з трьома високорозвиненими країнами Євросоюзу. Наголошено на необхідності удосконалення законодавчої та нормативної бази.

Ключові слова: зовнішня торгівля, структура експорту та імпорту, структурні зрушення, зовнішньоторговельний баланс, проблеми зовнішньої торгівлі України.

В статье рассмотрены тенденции развития внешней торговли Украины. Раскрыты основные проблемы в сфере международной торговли, определено ее влияние на развитие отечественной экономики и интеграцию в европейское сообщество. Предоставлена характеристика основных направлений преодоления проблем внешней

торговли Украины и перспектив дальнейшего развития. Подано сравнение особенностей внешнеторговой политики Украины с тремя высокоразвитыми странами Евросоюза. Сделан акцент на необходимости совершенствования законодательной и нормативной базы.

Ключевые слова: внешняя торговля, структура экспорта и импорта, структурные сдвиги, внешнеторговый баланс, проблемы внешней торговли Украины.

Progress of foreign trade of Ukraine trends are considered in the article. The main problems in the sphere of international trade are revealed, its influence on development is determined. The characteristics of the main directions of overcoming the problems of Ukraine's foreign trade and the prospects for further development are given. Comparison of the features of Ukraine's foreign trade policy with three highly developed countries of the European Union is submitted. The necessity of improving the legal and regulatory framework was reported.

Key words: foreign trade, structure of exports and imports, structural shifts, foreign trade balance, problems of foreign trade of Ukraine.

УДК 339.5(477):330.36

Малишевська О.О.

студентка

Інституту бізнес-технологій «УАБС»

Сумський державний університет

Постановка проблеми. Зовнішньоторговельна діяльність України уособлює заходи щодо здійснення операцій з торгівлі товарами та послугами та побудована на партнерстві учасників (резидентів та нерезидентів країни) обміну. Зовнішня торгівля має суттєвий вплив на інтеграцію України до міжнародної спільноти та до Європейського Союзу. Важливими цілями зовнішньої торгівлі є встановлення стабільних міжнародних взаємозв'язків, підвищення життєвого рівня в Україні, постійне зростання доходів та ефективного попиту, забезпечення повної зайнятості та розширення виробництва товарів і послуг на торгівлі ними. Порівняння основних показників зовнішньоекономічної діяльності України з показниками Німеччини окреслить основні проблеми та перспективи розвитку у цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми зовнішньоекономічної діяльності України досить повно розкриті в економічній літературі. Вітчизняними науковцями, які досліджували цю тему, є В.П. Далик, Н.І. Дуляба, О.В. П'янкова та Я.В. Литвиненко. Заслужують на увагу праці таких авторів, як О.С. Ралко та А.О. Задоя. Можна звернути увагу на щорічні аналітичні звіти щодо зовнішньої економічної діяльності, такі як «Річний звіт Національного Банку України» та «Зовнішня торгівля України за 2016 рік: статистичний збірник».

Постановка завдання. Метою статті є виявлення тенденцій динаміки обсягів та структурних змін в українській зовнішній торгівлі товарами, виявлення особливостей зовнішньоекономіч-

ної політики України та трьох високорозвинених країн Євросоюзу, а саме Великобританії, Німеччини та Франції, порівняння цілей та інструментів зовнішньоторговельної політики вищезазначених країн та розкриття проблем України з цього питання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зовнішня торгівля України – це одне із джерел зростання економіки країни, що підтверджує досвід розвинутих країн світу, наприклад досвід Великобританії, Німеччини та Франції.

Національна економіка кожної країни має вигоди від зовнішньоекономічної діяльності. Мала відкрита економіка, прикладом якої може бути Україна, має незначну частку у світовій торгівлі, тому не впливає на світову економіку, а відчуває вплив світових рівнів цін та процентних ставок, а також циклічних коливань на власній економіці. Велика відкрита економіка (це такі країни, як Німеччина, Великобританія та Франція) має велику питому вагу в міжнародній торгівлі, її внутрішні процеси відіграють значну роль у формуванні обсягів виробництва та доходів у інших країнах.

Міжнародна торгівля є невід'ємним елементом міжнародних відносин та дає змогу кожній країні спеціалізуватись на виробництві того продукту, який вона виробляє більш ефективно, тому саме за рахунок спеціалізації та торгівлі країни та світова економіка загалом отримують позитивні результати (одним із них є економічне зростання національної економіки країни).

Нині Україна здійснює зовнішньоторговельні операції більше ніж з 200 країнами-партнерами. З огляду на досить високий рівень відкритості економіки України, а тому на значу залежність економіки країни від зовнішніх чинників стає зрозумілим, що ці чинники відіграють визначальну роль у впливі на внутрішню економічну динаміку.

За останні 25 років Україна досить сильно інтегрувалася у світове господарство. Звернемо увагу на те, що через підписання Україною низки міжнародних угод, зокрема угоди про приєднання до СОТ та угоди про асоціацію з Європейським Союзом, за період декількох останніх років змінились умови ведення експортно-імпоротної діяльності.

На зовнішню торгівлю України у 2014–2015 роках негативно вплинуло зменшення території України в результаті окупації Криму та частин Донецької та Луганської областей. Основу експорту України складає сировина, а зазначені вище області – це найбільші сировинні бази та великий потенціал до видобутку палива і чорних металів. Через цю подію скоротилися обсяги зовнішньої торгівлі (експорту) та зменшився потік валютної виручки.

Аналіз вартісного обсягу операцій зовнішньої торгівлі (табл. 1) дає змогу виявити такі тенденції: поступове скорочення обсягів експорту та імпорту до 2009 року, повільне зростання до 2012 року, стрімке падіння з 2013 року до сьогодні.

Для дослідження зовнішньої торгівлі висвітлюється такий показник, як індекс покриття, який демонструє вартісну частку імпорту, яка охоплена нетарифними обмеженнями.

Значення індексу покриття імпорту експортом для України менше одиниці станом на 2016 рік та в період 2008–2013 років (на відміну від 2014–2015 років, де значення більше одиниці), свідчить про переважання імпорту (обсягів купівлі товарів та послуг) над експортом (тобто обсягами продажу товарів та послуг на міжнародному

ринку). Така тенденція обумовлена більш швидкими темпами падіння експорту, ніж імпорту.

Аналізуючи дані табл. 1, можемо сказати, що протягом аналізованого періоду лише в період 2014–2015 років сальдо зовнішньоторговельного балансу набуло позитивного значення (2014 рік – 3,3 млрд. дол. США; 2015 рік – 3,8 млрд. дол. США). Станом на перше півріччя 2017 року сальдо знову повернулося до позначки у 3,3 млрд. дол. США, а це означає, що зовнішня торгівля України чітко характеризується переважанням імпортних операцій над експортними, що відображає таку особливість зовнішньоекономічної політики України, як схильність не до виробництва затребуваних товарів та послуг, а до їх купівлі, тобто імпорту.

Варто відзначити, що відбувається скорочення обсягів експорту та імпорту як товарів (на 30%), так і послугами (на 15%). Експорт товарів у 2016 році становив 36,3 млрд. дол. США, зменшився на 4,6% проти обсягу 2015 року та на 32,5% проти обсягу 2014 року, імпорт товарів – 39,2 млрд. дол., збільшився на 4,6% і зменшився на 27,9% відповідно. Негативне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 2,9 млрд. дол. (негативне у 2014 році – 0,5 млрд. дол.).

Динаміка зовнішньоторговельного обігу свідчить про значне скорочення зовнішньоторговельних операцій України нині, це скорочення перевищує навіть кризовий період у 2009 році. За аналізом географічної структури прослідковується найбільше скорочення експортних поставок до країн СНД, тоді як поставки у ЄС є відносно стабільними за останні два роки, і це добрий знак, тому що саме Європейський Союз є найбільшим імпортером української продукції (частка країн ЄС порівняно з 2015 роком збільшилась і становила в експорті 37,1%, в імпорті – 43,7% (у 2014 році – 31,5% та 38,7%)). Щодо імпорту, то найбільші надходження серед країн ЄС у 2016 році здійснювались з Німеччини – 11,0% від загального обсягу імпорту,

Таблиця 1

Показники зовнішньої торгівлі України за період 2008–2016 років

Рік	Індекс покриття імпорту експортом	Експортна квота	Імпортна квота	Зовнішньоторговельна квота
2008	0,857	0,438	0,511	0,474
2009	0,974	0,421	0,432	0,426
2010	0,944	0,455	0,482	0,469
2011	0,928	0,496	0,534	0,515
2012	0,901	0,460	0,511	0,485
2013	0,898	0,408	0,454	0,431
2014	1,054	0,468	0,461	0,474
2015	1,088	0,517	0,475	0,496
2016	0,926	0,390	0,421	0,406

Джерело: розраховано та складено автором за даними Державної служби статистики України [1]

Показники обсягу зовнішньої торгівлі України по країнах світу за період 2014–2016 років

Країни, показники	Експорт			Імпорт			Сальдо		
	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік
	млн. дол. США								
Усього	64 106,8	46 804,2	45 112,7	60 750,6	42 976,0	44 571,1	3 356,2	3 828,2	541,6
Країни СНД	18 890,8	11 335,9	9 752,4	18 441,2	11 267,8	9 237,1	449,6	68,1	515,3
Країни ЄС	20 383,0	15 339,5	15 827,5	24 207,6	18 075,9	19 558,7	-3 824,6	-2 736,4	-3 731,2
Інші країни світу	24 833	20 128,8	19 532,8	18 101,8	13 632,3	15 775,3	6 731,2	6 496,5	3 757,5
Товари	53 901,7	38 127,1	36 361,7	54 428,7	37 516,4	39 249,8	-527,0	610,7	-2 888,1
Країни СНД	14 882,3	7 806,1	6 031,5	17 276,9	10 485,5	8 565,4	-2 394,6	-2 679,4	-2 533,9
Країни ЄС	17 002,9	13 015,2	13 496,3	21 069,1	15 330,2	17 140,8	-4 066,2	-2 315	-3 644,5
Інші країни світу	22 016,5	17 305,8	16 833,9	16 082,7	11 700,7	13 543,6	5 933,8	5 605,1	3 290,3
Послуги	11 520,8	9 736,6	9 868,0	6 373,1	5 523,0	5 326,5	5 147,7	4 213,6	4 541,5
Країни СНД	4 034,3	3 544,8	3 727,9	1 204,0	839,6	672,6	2 830,3	2 705,2	3 055,3
Країни ЄС	3 991,6	2 927,9	3 004,9	3 148,8	2 750,1	2 421,6	842,8	177,8	583,3
Інші країни світу	3 494,9	3 263,9	3 135,2	2 020,3	1 933,3	2 232,3	1 474,6	1 330,6	902,9

Польщі – 6,9%, Франції – 3,9%, Італії – 3,5%; серед інших країн – з Російської Федерації – 13,1%, Китаю – 11,9%, Білорусі – 7,1%, США – 4,3%.

Експорт послуг у 2016 році становив 9,9 млрд. дол. США, збільшився на 1,3% проти обсягу 2015 року та зменшився на 14,3% проти обсягу 2014 року, імпорт послуг – 5,3 млрд. дол., зменшився на 3,6% та на 16,4% відповідно. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі послугами становило 4,6 млрд. дол. (у 2014 році також позитивне – 5,1 млрд. дол.).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту у 2016 році склав 1,85 (у 2014 році – 1,81). Максимальний рівень зовнішньоторговельної квоти зазначається у 2011 році, а саме 0,515. На 2016 рік цей показник дорівнює 0,406.

Основними торговельними партнерами України в експорті серед країн ЄС можна назвати Німеччину – 4,9%, Велику Британію – 4,7%, Кіпр – 2,4% та Польщу – 2,2%. Серед інших країн значна частка українського експорту послуг припадає на Російську Федерацію – 31,2%, США – 7,3, Швейцарію – 6,9% та Туркменістан – 3,5% (послуги з будівництва).

Підсумовуючи дослідження стану зовнішньої торгівлі України за 2008–2016 роки щодо показників зовнішньоторговельної діяльності України, можемо побачити, що чітко визначається негативна тенденція до переважаючого імпорту над експортом та досить високого рівня зовнішньоторговельної квоти, у складі якої імпортна квота майже кожного аналізованого року вище експортної. В розрізі регіональних аспектів зовнішньої торгівлі виявлено зміни питомої ваги партнерів відповідно до геополітичних інтересів держави. Завдяки більш ефективній структурі зовнішньої

торгівлі послугами стають можливими стабільне надходження валюти в країну, реструктуризація галузей національного господарства, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного виробника послуг, що може позитивно вплинути на інтеграцію України до світового економічного простору, прискоривши її. Основним пріоритетом розвитку експорту України є підвищення конкурентоспроможності української продукції.

Також основними проблемами зовнішньоекономічного сектору економіки України є повільний розвиток науково-технічного прогресу, вичерпання екологічної бази, велика частка тіньової економіки та корупція.

Звичайно, найбільш загрозливою з них є корупція. За період існування України як незалежної держави показник корумпованості в усіх сферах національного господарства зростає. У 2007 році в Індексі сприйняття корупції міжнародної організації "Transparency International" Україна посідала 118 місце (із 179 країн), а вже у 2016 році – 131 місце зі 176 країн, що досліджувалися (поряд з Росією і Казахстаном). У квітні 2017 року міжнародна аудиторська компанія "EY" поставила Україну на перше місце в світі за рівнем корупції (серед 41 досліджуваної країни). Головним чином експорт товарів і послуг забезпечують підприємства різного рівня. Саме вони стикаються з корупцією в бізнес-ліцензуванні, в оподаткуванні та на митниці. Організація економічного співробітництва та розвитку висловила, що корупція є «суттєвою перешкодою» для ведення бізнесу в Україні [5].

Фахівці зауважують, що однією з найбільш тінізованих сфер діяльності є зовнішньоекономічна. Навіть фрагментарні та непослідовні спроби наведення ладу в ній одразу дають відчутний пози-

тивний ефект, а саме збільшення надходжень до державного бюджету. Контрабанда стала загальнонаціональною проблемою, безпосередньо загрожуючи національній безпеці України.

Можна навести чимало прикладів кримінальних джерел доходів окремих суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності з низки причин, таких як, зокрема, суперечності в законодавстві, невідпрацьованість механізму регулювання зовнішньоекономічної діяльності, бюрократія митного апарату, низька кваліфікація працівників митниці. Представники тіньової економіки сповна користуються неефективним контролем за якістю експортованої продукції, що дає можливість вивозити високоякісні вітчизняні товари під виглядом низькосортних. Таким чином, слід створити єдину систему оцінювання кількості та якості експортованих товарів або покласти цей обов'язок на контролерів наявних структур [6].

Для того щоб розкрити основні шляхи розвитку зовнішньоекономічної діяльності України, розглянемо особливості зовнішньоторговельної політики таких високорозвинених країн, як Великобританія, Німеччина та Франція.

Великобританія – країна із сильно інтернаціоналізованою економікою, з великими міжнародними зв'язками в усьому світі. Її експорт товарів і послуг складає понад 32% ВВП, імпорт дещо перевищує 33%. На неї припадає близько 5% всієї світової торгівлі. Великобританія є великим експортером готових товарів і послуг, але також питомо вагу у структурі займає експорт сировини – нафти Північного моря. Однією з найбільш розвинутих форм зовнішньоекономічних зв'язків Великобританії є діяльність на ринку капіталу. Якщо раніше капіталовкладення спрямовувались до колоніальних країн, то нині вони спрямовуються і до країн ЄС та інших економічно розвинутих держав світу. Головними експортерами капіталу є потужні монополії і транснаціональні компанії, отримувачами – підприємства і галузі, що забезпечують Великобританію сировиною і продовольством. Водночас господарство Великобританії багато в чому залежить від іноземних інвестицій, серед яких переважають інвестиції США (2/3) та західноєвропейських країн. Зовнішня торгівля, незважаючи на зниження частки у світовому торговельному обігу, залишається важливою складовою господарської діяльності країни. Для неї характерним є дефіцит торгового балансу. Близько третини продукції імпортується. Основними статтями експорту є продукція точного та транспортного машинобудування, електрообладнання, енергоносії, продукти харчування, продукція хімічної промисловості. Основними партнерами по експорту виступають США, Німеччина, Франція та Нідерланди. У структурі імпорту наявні фосфорити, майже усі кольорові та рідкісні метали, частково

залізна руда, машини та обладнання, продукти харчування та напівфабрикати, паливо та електротехнічні вироби. Основними партнерами-експортерами є Німеччина, США, Китай, Нідерланди та Франція [7].

Для Німеччини зовнішньоекономічні зв'язки мають винятково велике значення. Експорт для цієї країни є одним з найважливіших факторів економічного зростання. Через це Німеччина дуже сильно реагує на зміни у світовій кон'юктурі. Розглянемо політику ФРН, оскільки територія колишньої НДР тривалий час була інтегрована із соціалістичними країнами, тому тут тільки формуються зовнішньоекономічні зв'язки, орієнтовані на світовий ринок. Частка ФРН у світовому імпорті становить 9%, в експорті – 11%. Близько 3/4 зовнішньоторговельних операцій припадає на економічно розвинуті країни, особливо країни ЄС (половина всіх торговельних обмінів) та США. Останніми роками розширюються зв'язки з постсоціалістичними країнами Центральної Європи. У країни, що розвиваються, Німеччина постачає машини та обладнання, а одержує звідти сировину та напівфабрикати. Товари, що експортуються, такі: верстати, автомобілі, хімікати, метал і сталепрокат, продукти харчування, текстиль. Товари, що імпортуються, такі: верстати, автомобілі, хімікати, продукти, метали, текстиль. Країна значною мірою залежить від імпорту сировини, напівфабрикатів та деяких видів промислових товарів. Імпорт здійснюється з країнами ЄС, США та Японією. Значне місце у зовнішніх зв'язках Німеччини посідає діяльність на ринку капіталу, причому серед інвестицій переважають капіталовкладення в економічно розвинуті західноєвропейські країни і США. До самої Німеччини традиційно інвестують капітал США (до 30% всіх іноземних інвестицій). Оскільки Німеччина сильно залежить від відкритих закордонних ринків, від міжнародної ринкової кон'юкттури та попиту на експорт, її торгова політика традиційно виходить з необхідності забезпечити свободу міжнародної торгівлі, країна виступає проти всіх форм протекціонізму [8].

Франція є великим експортером як промислової, так і сільськогосподарської продукції. За обсягом експорту та імпорту Франція посідає четверте місце у світі після США, Німеччини і Японії. Процвітає туристичний бізнес. Однією з найважливіших форм економічних зв'язків Франції із зарубіжними країнами є вивіз капіталу у формі інвестицій, обсяг яких на 20% перевищує обсяг зарубіжних інвестувань у французьку економіку. Основними іноземними інвесторами в економіку Франції виступають США та країни ЄС. Загалом у зовнішньоекономічних стосунках головними партнерами Франції завжди були країни Західної Європи. Зараз 3/5 її торгового обігу припадає на країни ЄС. Серед інших значну частку мають Швейцарія, США, Японія та Алжир.

Найбільшим торговим партнером Франції є Німеччина. У структурі експорту домінують продукція хімічної промисловості (27%), устаткування (25%), автомобілі (15%), сільськогосподарські товари і продовольство (до 20%), інші споживчі товари (15%). В імпорті переважають промислова сировина (до 30%), промислове устаткування (25%), споживчі товари (біля 17%), продукція транспортного машинобудування, зокрема автомобілі (10%), паливно-енергетичні ресурси (біля 10%) [9].

Висновки з проведеного дослідження.

Для України є характерними є неповноцінна та нерациональна за структурою модель участі в міжнародній торгівлі, політика споживання, а не виробництва, не конкурентоспроможність вироблених товарів і послуг, сильна залежність від імпорту, що посилює загрози економічній безпеці та знижує можливості реалізації національних економічних інтересів.

Підсумовуючи аналіз зовнішньої політики України, основні проблеми цієї сфери та розкриті вище особливості зовнішньоекономічної політики Великобританії, Німеччини та Франції, можемо виділити основні проблемні зони України, що стримують просування та утвердження країни на міжнародному ринку товарів і послуг.

Зазначимо, що найбільшою та найвагомішою проблемою, що стосується всіх сфер національної економіки і зовнішньоторговельної особливо є корупція. Майже безкарне застосування тінювих схем можливе через недоліки в діяльності податкової системи, митної служби та судових органів.

Задля боротьби з цією проблемою можуть бути запропоновані такі кроки:

- вдосконалення механізму реалізації фіскальної складової діяльності Державної фіскальної служби України з метою безумовного виконання показників надходжень до державного бюджету;
- вжиття дієвих заходів сприяння зовнішньоекономічній діяльності, які б забезпечували спрощення митних процедур;
- посилення ефективності митного контролю з використанням новітніх інформаційних технологій;
- забезпечення системного підходу до розв'язання проблем у сфері боротьби з контрабандою та порушенням митних правил;
- підвищення професійного рівня персоналу митниць;
- створення системи ефективної протидії проявам корупції, хабарництва, іншим службовим зловживанням;
- облаштування митного кордону та його технічне оснащення відповідно до міжнародних стандартів, приведення інфраструктури пунктів пропуску у відповідність європейським нормам.

Як свідчить міжнародний досвід, одним із важливих кроків, котрий слід реалізувати найближчим часом, є організація процесу кадрового очищення вітчизняної митниці від співробітників, що брали

участь у корупційних схемах. Варто мінімізувати контакт митників та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності під час оформлення митних платежів, провести ретельну перевірку та переатестацію працівників Державної фіскальної служби України з обов'язковим уведенням майнового звітування працівниками за всіма своїми витратами, посилити персональну відповідальність кожної посадової особи за недотримання вимог законодавства, стимулюючи митників, котрі не причетні до корупційних схем, зокрема фінансово або підвищенням по службі [10].

У зв'язку з останніми суспільно-політичними подіями варто говорити про появу реального громадянського суспільства в Україні, яке може стати справжнім рушієм на шляху усунення тінювого сектору в економіці загалом та зовнішньоекономічній сфері зокрема.

Загалом подальший розвиток зовнішньої політики України повинен бути спрямований на такі напрями:

- 1) підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції за рахунок введення у процес виробництва новітніх технологій; розвиток інновацій;
- 2) державне стимулювання експортно-орієнтованих галузей національної економіки (наприклад, літакобудування, вітчизняне автомобільне виробництво, виробництво харчових продуктів);
- 3) створення привабливого економічного середовища для іноземних інвестицій;
- 4) боротьба з корупцією в зовнішньоекономічній сфері та сферах, що прямо або опосередковано впливають на міжнародну торгівлю;

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Зовнішня торгівля України за 2016 рік: статистичний збірник. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Внешняя торговля Германии. URL: <https://knoema.ru/atlas/Германия/topics/Внешняя-торговля>.
4. Statistisches Bundesamt. URL: <https://www.destatis.de/DE/Startseite.html>.
5. Bribes and bureaucrats: Doing business in Ukraine. URL: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/programmes/direct/ukraine/9406824.stm>.
6. Тінюва економіка: сутність, особливості та шляхи легалізації / за ред. З.С. Варналія. Київ: НІСД, 2006. 576 с.
7. Зовнішньоекономічна діяльність Великої Британії. URL: <http://www.geograf.com.ua/great-britain/556-great-britain-zed>.
8. Зовнішньоекономічна діяльність Німеччини. URL: <http://www.geograf.com.ua/germany/573-germany-zed>.
9. Зовнішньоекономічна діяльність Франції. URL: <http://www.geograf.com.ua/france/584-france-zed>.
10. Іванова І.М. Тінюві схеми з експортом: сутність та шляхи усунення. Фінансова політика та економічне регулювання. 2014. № 4 (69). С. 27–33.

REFERENCES:

1. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. – Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Zovnishnia torhivlia Ukrainy za 2016 rik: statystychnyi zbirnyk [Foreign Trade of Ukraine for 2016 Yearbook: Statistical Collection]. – Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Vneshniaia torhovlia Hermany [Foreign Trade of Germany]. – Available at: <https://knoema.ru/atlas/Германия/topics/Внешняя-торговля>.
4. Statistisches Bundesamt. – Available at: <https://www.destatis.de/DE/Startseite.html>.
5. Bribes and bureaucrats: Doing business in Ukraine. – Available at: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/programmes/direct/ukraine/9406824.stm>.
6. Varnalii Z.S. (2006) Tinova ekonomika: sutnist, osoblyvosti ta shliakhy lehalizatsii [Shadow economy: the essence, features and ways of legalization]. – K.: NISD., p. 576.
7. Zovnishnoekonomichna diialnist Velykoi Brytanii [Foreign trade activities of Great Britain]. – Available at: <http://www.geograf.com.ua/great-britain/556-great-britain-zed>.
8. Zovnishnoekonomichna diialnist Nimechchyny [Foreign economic activity of Germany]. – Available at: <http://www.geograf.com.ua/germany/573-germany-zed>.
9. Zovnishnoekonomichna diialnist Frantsii [Foreign economic activity of France]. – Available at: <http://www.geograf.com.ua/france/584-france-zed>.
10. Ivanova I.M. (2014) Tinovi skhemy z eksportom: sutnist ta shliakhy usunenennia [Shady schemes for Export: the nature and ways of elimination] // Financial policy and economic regulation, vol. 4, no. 69, pp. 27–33.

Malyshevs'ka O.O.

Student

Institute of Business Technologies "UABS"

Sumy State University

MAIN PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF FOREIGN TRADE IN UKRAINE

International trade is the inalienable element of international relations, and it allows to every country to be specialized on the production of that product that she produces more effectively.

The national economy of every country has benefits from foreign economic activity. Small open economy of Ukraine has insignificant part in world trade, that's why it doesn't influence on a world economy, but it feels influence of world standards of prices and interest rates, and also cyclic vibrations on an own economy.

The aim of the article is an exposure of tendencies of dynamics of volumes and structural changes in Ukrainian foreign trade commodities, exposure of features of external economic politics of Ukraine and three highly developed countries of European Union – Great Britain, Germany and France.

Investigating the state of the external shipping of Ukraine for 2008–2016 in relation to foreign trade performance of Ukraine indicators, it is possible to define a negative tendency in relation to predominance of import above an export and enough high level of foreign trade quota (in composition that, imported quota almost every analyzable year higher export).

In the context of regional aspects of foreign trade, the changes of specific gravity of partners are educed in accordance with geopolitical interests of the state.

Summarizing the analysis of foreign policy of Ukraine – the biggest problem that concerns all spheres of national economy, and foreign trade especially, – there is a corruption. To solve this problem can be the offered list of steps that concerns fiscal service, custom, normative and legislative base.

As the international experience shows, one of important steps, which need to be implement in the near future, there are organization of process of the personnel clearance of custom from employees who participated in corruption.

Generally further development of foreign policy of Ukraine must be sent to such areas, as an increase of competitiveness of domestic products, by introducing new technologies into the production process; development of innovations; state stimulation of the export oriented industries of national economy; creation of profitable economic environment for foreign investments.